

# ፌዴራል ነጋዴት ገዜጣ

## FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

..... ዓመት ባህ\_ፒ  
አዳሪ አባባ ... ባህ\_ፒ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ  
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

.....Year No. ....  
ADDIS ABABA

ሃላፊ

xêJ ባህ\_ፒ

CONTENTS

Proclamation No.

አዋጅ ባህ\_ፒ\_\_\_\_/፪ሺህ፪ ዓ.ም

### የፖለቲካ ፓርቲዎችን የምርጫ ስነምግባር ለመደንገግ የወጣ አዋጅ

ቀደም ሲል በሀገራችን ከተካሄዱ ምርጫዎች ትምህርት በመውሰድ ወደፊት የሚከሄዱ ምርጫዎች በመጠቀም ስነምግባር የሚሟሉ ግልጽ፣ ነጻ፣ ፍትሃዊ ሰላማዊ፣ ህጋዊ፣ ዲሞክራሲያዊ እንዲሁም በህዝብ ተቀባይነት ያላቸው እንዲሆኑ ለማረጋገጥ በምርጫ ወቅት የፖለቲካ ፓርቲዎች፣ አጠቃላይ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች አባላት እና ደጋፊዎች የሚሟሉበት ዝርዝር የስነምግባር ህግ መውጣት አስፈላጊ በመሆኑ፤

የኢትዮጵያ ሕዝብ ባሳለፈው የረጅም ጊዜ የመንግስት ስርዓት ባለቤትነትና ተቆጣጥሪነት መሰረት አጠናክሮ መቀበል በሀገራችን ሰብአዊ እና ዲሞክራሲያዊ መብቶች ሳይሸረረፉ ተግባራዊ መሆኑን ለሰለጠኑ ሰላማዊ ትግልና ወድድር ያላቸው ፋይዳ በመንገዳቸው በመቀበል፤

የምርጫ ቦርድና የፍትሕ አካላት እና የመኖሪያ ጠቅላይ ስልጣን ከሚከተለው የፖለቲካ ፓርቲዎች በነፃነትና በገለልተኛነት ህዝቡን ማስገልገል እንዲላቸው እንዲሁም የሀገር መከላከያ ሰራዊት በህገመንግስቱ መሰረት ተግባሩን ከፖለቲካ ፓርቲዎች ወገናዊነት ነፃ በሆነ አካሄድ እንዲያከናውን የተደረገ መሆኑን በመንገዳቸው፤

ሦስቱ የመንግስት አካላት የግልጽነት፣ የታማኝነትና የተጠቃሚነት ኃላፊነትና ግዴታ እንዲላቸው የተቀበሉና ተግባራዊነቱንም ለማረጋገጥ እና ለማረጋገጥ ቃል የገቡ መሆናቸውን በማሰብ የፖለቲካ ፓርቲዎች ለተፈጻሚነት መቆም እንዲላቸው በመንገዳቸው፤

በዲሞክራሲያዊ የፖለቲካ እንቅስቃሴ መቻላቸውን ማስፈን ተገቢ በመሆኑና በምርጫ ሂደት ነጻ የፖለቲካ ዘመቻ ማካሄድ እንዲሁም ግልጽ ህዝባዊ ወይይትን ማስፈጸም አስፈላጊ በመሆኑ፤

PROCLAMATION NO. ....../2009.

### A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE ELECTORAL CODE OF CONDUCT FOR POLITICAL PARTIES

Bearing in mind that lessons drawn from preveious elections necessitate the promulgation of detaild code of conduct for political parties, candidates, members and supporters of political parties to ensure that subsequent elections are guided by ethical rules of conduct and that they are transparent, free, legitimate, fair, peaceful, democratic and acceptable by the people.

Recognizing and accepting the benefit of reinforcing and continuing the role of the people as a source of state authority, its ownership and control thereof for which the Ethiopian people have been struggling throughout their long history, and also recognizing the benefit of the implementation of human and democratic rights in their totality in our country to foster a culture of civilized and peaceful struggle and completion.

Recognizing that the Election Board, the mass media and the justice institutions should be independent and impartial from any political party in their activities; recognizing also that the National Defense Forces are made to discharge their responsibilities based on the constitution without any influence from the political parties;

ላንቲ ጭ  
Unit Price

ጠባቂ ህጋዊ ስ.ጭ.ባ.ህ  
Negarit G. P.O.Box 80001

የፖለቲካ ፓርቲዎች በተሰማማቸው ጉዳዮች በጋራ እየሰሩና በልዩነታቸው ላይ ደግሞ በሰላማዊና በሰለጠነ መንገድ ትግል በሚካሄደው በህግ መሰረት የተካሄዱ ምርጫዎች ትክክለኛ ሂደትና ወጠታ የህዝብ ወሳኔ መሆኑን በፀጋ ተቀብለው በመንዝ በሀገር ግንባታ የሚጠበቅባቸውን ኃላፊነት መውጣት ያለባቸው መሆኑን በመንዘብና ወደስልጣን ለመምጣት በሚካሄዱት ወድድር ከጥላቻና ካለመተማመን የፀዳ፤ ጠፍሞ ግንኙነት ፈጥረው የሚቀሳቀሱበትን ሁኔታ ማቃቀስ አስፈላጊ በመሆኑ፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች በቅንነት፣ በመቻቻል እና ሰጥቶ በመቀበል መርህ እየተሰማሩ በሀገራችን የሚኖሩ ፓርቲ ስርዓት እና ደምዳሜዎች ባህል እንዲጎለብት የሚጠበቅ ማኔጅሜንት ለማግኘት፤

የህዝብ ወሳኔን በመግለጽ የመንግስት ስልጣን ላይ መቆየትም ሆነ ከህገ-መንግስታዊ ሥርዓት ወጪ የመንግስት ስልጣን ለመቀዘ የሚደረጉ ማኔጅሜንት የሀገር ወስጥም ሆኑ የወጪ እንቅስቃሴዎች ተቀባይነት የሌላቸው መሆናቸውን በአፅንኦት ማረጋገጥ አስፈላጊ በመሆኑ፤

የሰነድ ምግባር አዋጁ ለመገናኛ ብዙሃን ነጻነት ለሰብአዊ መብት፣ ለደምዳሜዎች ለህግ የበላይነት እና ለሕዝቦች ሁለንተናዊ እድገት ያለውን ልዩ አስተዋጽኦ በመንዘብ ፤ ለተፈጻሚ ተቀባይነት የፖለቲካ ፓርቲዎች በጋራ መቆም የሚችላቸውን ሁኔታ ማቃቀስ በማግኘት፤

ማንኛውም ለምርጫ አገልግሎት ለወል የሚችል በመንግስት ቁጥጥር ስር የሚኝ ሀብት፣ ንብረትና የአካባቢ መስተዳድር አካላት አገልግሎቶች ለሁሉም የፖለቲካ ፓርቲዎች በህግ መሰረት በፍትህዊነትና ያለአድልዎ የሚጠበቅ አሰራር ማጠናከር በማግኘት፤

ማንኛውም ኢትዮጵያዊ የመሣሪያና የመሥሪያ መብቱን ለማረጋገጥ በሚደረገው እንቅስቃሴ ምንም ዓይነት ተጽእኖ ወይም እንቅፋት እንዳይደረግበት የፖለቲካ ፓርቲዎች ከፍተኛ ኃላፊነት ያለባቸው መሆኑን በመንዘብ፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች የሰነድ ምግባር አዋጁ ላይ ተከታታይ ትምህርትና ስልጠና የሚሰጡ፣ ግንዛቤ የሚጠቅሙ እና ሌላውም እንዲያስተምሩ የሚጠረታታት ከፍተኛ ኃላፊነት ያለባቸው መሆኑን በግልጽ መደንገግ በማግኘት፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች የሚቀርቧቸውን የምርጫ አስፈጻሚዎች እና አሰሪዎቻቸው ወይም ሌሎች ተያያዥ ችግሮች በዚህ አዋጅ መሰረት በመመርመር ተጨማሪ ሆነው ከተገኙ የሚጠቀሙበትን እርምጃ ለመውሰድ የሚችሉ አሰሪ ማዘጋጃት በማግኘት፤

ይህንን አዋጅ ተፈጻሚ ለማድረግ የሚችሉ አሰሪ ማዘጋጃት እንዲሁም በየደረጃው የፖለቲካ ፓርቲዎች የጋራ ምክር ቤቶች ማቆራረጫ ስልጣንና ተግባራቸውንም በግልጽ መደንገግ ከፍተኛ ሕዝባዊ ጠቀሜታ ያለው መሆኑን በመንዘብ፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች ሰፊ ጊዜ በመውሰድ ተወያይተው የተሰማማቸውን በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያላቸውን

Recognizing that political parties should help the realization of the vow which the three branches of the state have made to be transparent, credible and accountable;

Cognizant of the necessity to promote tolerance in a democratic process, and of the importance to conduct free political campaign and promote public dialogue during the electoral process;

Realizing the importance of working together on matters where the parties have common stand and to conduct a civilized and peaceful struggle on issues where they differ with firm readiness to accept the process and outcome of a legally conducted election as an expression of the will of the people; cognizant also of the need to create an environment where political parties can discharge their responsibilities in a spirit that is free of hatred and suspicion;

Underscoring the need to enable political parties to play a vital role in strengthening multi-party democracy and democratic culture in good faith, tolerance and through the principle of compromise;

Emphasizing the necessity to reiterate that any attempt to stay in power against the will of the people or any local or external activity aimed at taking political power through any means other than those provided by the constitution are not acceptable;

Cognizant of the need to create an environment that would enable the political parties to collectively stand for the implementation of this proclamation which contributes to the freedom of the press, human rights, democracy, rule of law and the over all development of peoples;

Cognizant of the need to strengthen the procedures which ensure fair and impartial utilization by all parties of resources, property and services in organs of Regional governments which can be of use for election purposes;

መርሆዎች ከሀገራችን ተጨማሪ ሁኔታ ጋር አጣጥሞ የያዘ አዋጅ መደንገግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሀገራችን አንቀጽ 55 ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚከተለው ታወጇል።

**ክፍል አንድ  
ጠቅላላ**

**1. አጭር ርዕስ**

ይህ አዋጅ 'የፖለቲካ ፓርቲዎች የምርጫ ስነ ምግባር አዋጅ ቁጥር ---/2009 ዓ.ም.' ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

**2. ትርጓሜ**

የቃላት አገላለጽ ለሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡ -

- 1/ 'የፖለቲካ ፓርቲዎች የምርጫ ስነ ምግባር አዋጅ' ማለት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ስርዓት ነው።
- 2/ 'የምርጫ አስፈጻሚ' ማለት ቦርዱን ጨምሮ በየደረጃው ምርጫ ለመከፈፀም የሚፈጸሙ አካል ወይም ሰው ነው።
- 3/ 'የፖራ ምክር ቤት' ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 21 መሰረት በየደረጃው የሚሞላላ የፖለቲካ ፓርቲዎች የፖራ ምክር ቤት ነው።
- 4/ 'የፖለቲካ ፓርቲ ወይም የፖለቲካ ድርጅት' ማለት ከህብረተሰቡ ውስጥ የተወሰኑ ሰዎችን በመገባባታት የራሱን የፖለቲካ እምነት እና አላማ የሚያንፀባርቅበት ፕሮግራም በመጠየቅ በአገር አቀፍ ወይም በክልል የፖለቲካ እንቅስቃሴ ውስጥ ተሳትፎ በዲሞክራሲያዊ ስርዓት የፖለቲካ ስልጣን ለመያዝ በህግ መሰረት የተመዘገበ ማህበራዊ ተቋም ነው።
- 5/ 'አጭር ተወዳዳሪ' ማለት በምርጫ ለመወዳደር በፖለቲካ ፓርቲ ወይም በግሉ የተመዘገበ ሰው ነው።
- 6/ 'ደምጽ መስጫ ጣቢያ' ማለት በየደረጃው በሚከፈሉ ምርጫዎች የሚገኙ ምዝገባ የሚከፈሉት፣ ሚራጮች ደምጽ የሚጠብቁትና ቆጠራ የሚከፈሉት የምርጫ ጣቢያ ነው።
- 7/ 'ሰው' ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰዎች መብት የተሰጠው አካል ነው።

**3. የተፈጻሚነት ወሰን**

ይህ አዋጅ ፡-

Considering the responsibility of political parties to ensure that exercise of the right to elect and be elected of any Ethiopian is not impeded by any influence or obstacle;

Cognizant of the responsibility of political parties to conduct successive education and training; create awareness and support others who conduct education on this proclamation;

Realizing the importance of laying down procedures to investigate and subsequently rectify grievances submitted by political parties regarding election officials or their procedures or other relevant matters;

Cognizant of the need to lay down procedures for the implementation of this proclamation as well as for the establishment of Joint Council of political parties and determine their powers and responsibilities:

Convinced of the necessity to issue a proclamation which reflects the principle which are internationally recognized adopted to concret situation in Ethiopia and agreed upon by political parties:

**Now, therefore,** in accordance with Art 55(1) of the constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

**SECTION ONE**  
**GENERAL**

**1 Short Title**

This proclamation may be cited as proclamation on the “Electoral Code of Conduct for Political Parties no ----/2009”

**2 Definition**

In this proclamation, unless the context requires otherwise;

- 1. “Board” shall mean the National Electoral Board of Ethiopia.

- 1/ በጥናታዎች የፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል አገልግሎት ተወዳዳሪ፣ እና ፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት ወይም ንቅናቄ፣ እና
- 2/ በጥናታዎች የፖለቲካ ፓርቲ ማሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ አባል፣ ወኪል እና ተጠይ፣ ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

**4. የፆታ አገላለጽ**

በዚህ አዋጅ ውስጥ በወንድ ጾታ የተደነገገው የሴትንም ጾታ ያካትታል፡፡

**ክፍል ሁለት**  
**የምርጫ ስነ ምግባር ድንጋጌዎች**

**5 ማህ**

1/ በሙሉ ፓርቲ ደምዳሜ ስርዓት የሚሠሩ ማህተም ህጋዊነት በሚከተሉት ማህተሞች ላይ ይመሠረታል፡፡

- ሀ/ ማህተሞች በምርጫ ዘመናዎች አጠቃላይ ስለፖለቲካ ፓርቲዎች ፖሊሲዎችና ስለአገልግሎት ባህሪ የተሟላ ማህተም ስለሚሰጡ የራሳቸውን በአወቅት ላይ የተሞላረቱ ወሳኔ ሲያደርጉ፣ እና
- ለ/ ማህተሞች በነፃነት፣ ያለ ማንም ጣልቃ ገብነት፣ ያለ ፍርሃት፣ ያለ ተፅዕኖ፣ ያለጭንቀት ወይም ከጉቦ ነፃ በሆነ ሙሉ ደምዳሜ ማከፈት ሲችሉ፣ ነፃ፡፡

2/ ሁሉም የፖለቲካ ፓርቲዎች በቅን ልቦና እየተሙ፡፡

- ሀ/ የምርጫ ስነ ምግባር ማህተሞች እንዲከበሩ፣
- ለ/ ምርጫው የሚከተለው ነፃ እና ተቀባይነት ያለው ወሳኔ ማህተም ሆኖ እንዲታወቅ፣
- ሐ/ የሚጠቀሙ ህዝብ ወሳኔ በሁሉም የተከበረ እንዲሆን፣

ማህተሞች አለባቸው፡፡  
3/ ከምርጫ ሂደት ጋር በተያያዙ ማህተሞች ጉዳዮች ሁሉም የፖለቲካ ፓርቲዎች ከዚህ አዋጅ ጋር በተጣጠሩ አኳኋን መንቀሳቀስ አለባቸው፡፡

**6 ለአዋጁ ተገዢ ስለ ማህ**

- 1/ ማህተም የፖለቲካ ፓርቲ ወይም የግል ዕጩ ተወዳዳሪ፡-
  - ሀ/ በዚህ የስነ ምግባር አዋጅ ተገዢ ማንቀሳቀስ አለበት፡፡
  - ለ/ ማህተሞች፣ ኃላፊዎች፣ አገልግሎት እና አባላቱ ይህንን የስነ ምግባር አዋጅ እንዲይገቡ ቁርብ እርምጃ መወሰድ አለበት፡፡
  - ሐ/ የፓርቲው ኃላፊዎች፣ አገልግሎት አባላት

2. “Election official” shall mean any organ or person including the Board established to conduct election at all levels.

3. “Joint council” shall mean the joint council of political parties established at all levels in accordance with Article 21 of this proclamation.

4. “Political party or political organization” shall mean a legally registered social entity formed by a group of persons with the purpose to seize political power through democratic election at the national or regional political activities by developing a program that reflects its own political beliefs and objectives.

5. “Candidate” shall mean any person registered independently or by a political party to compete for election.

6. “Polling station” shall mean the station at all levels for registration of voters, casting and counting of votes.

7 “Person” shall mean any physical or juridical person.

**3 Scope of Application**

This proclamation shall be applicable to;

- 1. Any political party, independent candidate, alliances, coalition of parties, fronts and movements.
- 2. Any leader, official, candidates, member, agent or representative of a political party.

**4 Gender Reference**

Provisions of this proclamation set out in the masculine gender shall also apply to the feminine gender



ሰልፍ፣ ስብሰባዎች ወይም የእግር ጉዞና ሰላማዊ ሰልፎች እንዲያደርግ ማዘድ ወይም በሌላ በማንኛውም መንገድ ማደናቀፍ፣

ሠ/ ማንኛውም ሰው በሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች የፖለቲካ ድጋፍ ሰልፍ እንዲይሳተፍ መከላከል፣

ረ/ ደጋፊዎቹ በዚህ ክፍል የተከለከሉ ማንኛውም ተግባራት እንዲፈፀሙ መፍቀድ፣

የለበትም፡፡

**9. ስለግርጫ ሂደት**

ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡ -

1/ ከግርጫ አስፈጻሚዎች ጋር በመተባበር፡ -

- ሀ/ ደምጽ የመስጠት ሂደቱ ሰላማዊ እና በአግባቡ የተከናወነ መሆኑን ማረጋገጥ፣
- ለ/ ማራጫ ያላቸውን የመሥሪያ መስጠት ከመጀመሪያቅፋ ማንኛውም ሁኔታዎች በፀዳ፣ ነፃና ፍትሃዊ በሆነ ማዘብ ተግባራዊ እንዲያደርጉ፣

መስራት አለበት፡፡

- 2/ ከደምጽ መስጫ ዕለት በፊት፣ በደምጽ መስጫ ዕለት፣ ከደምጽ መስጫ ዕለት በኋላ የግርጫ አስፈጻሚዎችን ፀጥታና ደህንነት ማረጋገጥ አለበት፡፡
- 3/ የታዛቢነት ፈቃድ ያላቸውን ታዛቢዎች እና ኃላፊዎች ማክበር እና መተባበር አለበት፡፡
- 4/ የደምጽ አሰጣጥ ማስጠራዊነትን ማክበርና እንዲከበር ማዘዝ አለበት፡፡
- 5/ የደምጽ መስጫ ጣቢያን በኃይል በመቆጣጠር ወይም በሌላ በማንኛውም ህገወጥ መንገድ ደምጽ ለማግኘት መንቀሳቀስ የለበትም፡፡
- 6/ ያለአግባብ ወይም ከቅን ልብና ወጪ የግርጫ አስፈጻሚዎች ተግባራትን፣ የደምጽ አሰጣጥን ወይም የደምጽ ቆጠራ ሂደትን ማዘብ ወይም ጣልቃ መግባት የለበትም፡፡
- 7/ የደምጽ አሰጣጥ ማስጠራዊ እንደሚሆን ለማራጫ የሀሰት መረጃ መስጠት የለበትም፡፡

**10 ፍትሃዊና ነፃ የግርጫ ወጠቻን ስለመቀበል**

- 1/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ በማሞከራተው ህጋዊ አካል የተረጋገጠን የግርጫ ወጠቻ መቀበል አለበት፡፡
- 2/ ማንኛውም ቅሬታ ያለው አካል ቅሬታውን ለማሞከራተው የጋራ ምክር ቤት ወይም ለቦርዱ ወይም ለፍርድ ቤት ብቻ ማቅረብ አለበት፡፡
- 3/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ ወይም እጩ በህግ መሠረት የመጠጫ ወሳኔ የመስጠት ስልጣን ያለው አካል የሰጠውን የመጠጫ ወሳኔ መቀበል እና ተግባራዊ ማድረግ አለበት፡፡

**11 ለግርጫ ዘመቻ ጥቅም ላይ ስለሚውል የቋንቋ ይዘት**

- 1/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡ -
  - ሀ/ የምረብኝ ዘመቻውን ሲያደራጅና ሲያካሂድ ለአጠቃላይ የምረብኝ ዘመቻ፣ ለደምጽ አሰጣጥ፣ ለቆጠራ እና ለድህረ ምርጫ ሂደቱ ሰላማዊነትና ቀና አካሄድ አስተዋፅኦ በማድረግ አካሄድን

(d) Shall not abuse the right to complain through false, frivolous or vexatious complaints about the violation of this Proclamation.

2. The leader of every political party shall ensure that officials, candidate, members and supporters

- (a) Observe this Proclamation; and
- (b) Take all other necessary measures to ensure compliance with this proclamation.

**7. Observance of the law**

Every Political party shall adhere to this proclamation, election laws, rules and regulations.

**8. Campaign management**

- 1. Every Political party shall;
  - (a) Respect the right and freedom of all other parties to campaign, and to disseminate their political ideas and principles without fear;
  - (b) Conduct itself in a manner that respects the rights of other parties, and respect the rights of voters and other members of the community;
  - (c) Respect the freedom of the media;
  - (d) Strive to ensure that the electorate is appropriately accessible to competing political parties, by using all the offices at its disposal.
  - (e) Seek to ensure that eligible voters wishing to participate in political activities have freedom to do so.

2. A political party may not;

- (a) Harass or obstruct private or Government journalists who are engaged in their professional activities, disrupt, destroy or frustrate the campaign efforts of any other party;
- (b) Prevent the distribution of handbills and leaflets, and the display of posters, of other parties and candidates;
- (c) Deface destroy, obscure from view or

ሚን አለበት።

- ለ/ ከሚጠበቅ ስራ ላይ ስራ ላይ ካለው ክብር ጋር በተመጣኝ ደረጃ መቀላቀስ አለበት።
- 2/ ማንኛውም ሕዝባዊ የድጋፍ ሰልፍ ላይ ንግግር የሚደርግ ሰው፡ -
  - ሀ/ ግጭት ቆስቋሽ ወይም ስም አጥፊ ንግግር ማከማቻ አለበት።
  - ለ/ በማንኛውም መልኩ በግለሰቦች ወይም በድድኞች ላይ አመጽ የሚጋብዝና ስጋት የሚጫጥር ንግግር ማከማቻ አለበት
- 3/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ በይፋም ሆነ በስወር አጭ የሚቀረቅስ ወይም የሚሰፈራራ የቋንቋ ይዘት ያለው በራሪ ወረቀት፣ የዜና ማጠቃለያ ወይም ፖስተር ማውጣት ወይም ማስረጨት የለበትም።
- 4/ በህግ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አካል የፖለቲካ ፓርቲዎች ወይም አጩ ተወዳዳሪዎች በምርጫ ዘመቻ ወቅት በሚደርጉት ንግግር ምክንያት ተፅዕኖ ማድረስ የለበትም።

**12 ስለምክርቶች**

ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡ -

- 1/ የሌሎች ፓርቲዎችን አርማ ወይም የምርጫ ምልክት መቅዳት ወይም አስመስሎ መዝገብ።
- 2/ የሌሎች ፓርቲዎች የፖለቲካ ወይም የምርጫ ቁሳቁስ መሰረቅ፣ ማጠቃለያ፣ ማጥፋት፣ ወይም
- 3/ ደጋፊዎቹ በዚህ ክፍል የተከለከለ ማንኛውም ተግባር እንዳይፈፀሙ መፍቀድ።  
የለበትም፡

**13 ስለማስፈራራት እና አመጽ ስለመቀሰቀስ**

ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡ -

- 1/ ማንኛውም አይነት ማስፈራራት ወይም ወከባ የተከለከለ ሚዛን ተቀብሎ፡ -
  - ሀ/ የፓርቲው ስራዎች፣ እጩ ተወዳዳሪዎች፣ አባላት እና ደጋፊዎች ማንኛውም ሰው በማንኛውም ጊዜ ማስፈራራት እንደሌለባቸው በግልፅ የሚከለከሉ መሣሪያዎች ማውጣት።
  - ለ/ አጭ ወይም አመጽን የሚከናወኑ ድርጊት በመቃወም ማከተል።
  - ሐ/ በስራዎቹ፣ በእጩዎቹ፣ በአባላቱ ወይም በደጋፊዎቹ የሚፈፀሙ ስጋቶችና ወድመቶች ወይም የህዝብ ሰላም የሚጠፋ ድርጊቶች ወይም ወደነ ዚህ የሚመደቡ ዘቻዎች በመቃወም ማከተል።
  - መ/ የሌሎች ሰዎችን እና ፓርቲዎችን መባቶችና የንብረታቸው ጥቅሞች ማክበር።
- አለበት፡፡
- 2/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ የፓርቲው ስራዎች፣ እጩዎች፣ አባላት እና ደጋፊዎች ማንኛውም ባህላዊ ወይም ዘመናዊ የጦር መሳሪያዎች ወይም ፖለቲካ የድጋፍ ሰልፎች፣ ስብሰባዎች፣ የእግር ጉዞዎች ወይም ሰላማዊ ሰልፎች ይዘው እንዳይመጡ ማከተል አለበት፡፡

make illegible in any other way the posters of other parties and candidates;

- (d) Prevent or in any way hamper any other party from holding rallies, meetings, marches or demonstrations;
- (e) Seek to prevent any person from attending the political rallies of another party; or
- (f) Permit supporters to do anything prohibited by this section.

**9. The election process**

Every political party shall,

- 1. Co-operate with election officials in order to ensure
  - a. Peaceful and orderly polling, and
  - b. free and fair election for voters without being subjected to any annoyance or obstructions;
- 2. Ensure the safety and security of electoral officials before, during and after the polls.
- 3. Respect and co-operate with accredited election observers and officials.
- 4. Maintain and aid in maintaining the secrecy of the voting.
- 5. Not procure vote through forcible occupation of polling stations or through illegal activities in the polling stations.
- 6. Not interfere unjustifiably or in bad faith, disrupt or intervene with the duties of election officials, in the process of casting or counting of votes.
- 7. Not disseminate false information to voters regarding the secrecy of the voting process.

- 3/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡ -
  - ሀ/ የፓርቲው ጥንካሬ ለማግኘት ወይም የበላይነቱን ለማረጋገጥ ስል በማንኛውም የሁከት ወይም የአመክንድ እንቅስቃሴ መከተል ወይም እንዲደረግ ማቆም የለበትም።
  - ለ/ በህዝብ ወይም በግለሰብ ንብረት ላይ ወድመት እንዳይደርስ የተቻለውን ሁሉ በማድረግ መከላከል አለበት።
  - ሐ/ ደጋፊዎቹ በዚህ ክፍል የተደነገጉ ማንኛውም ክልከላዎች እንዲፈፀሙ ማቆም የለበትም።

**14 ስልጣንን ያለአግባብ ስለ መጠቀም**

- 1/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡ -
  - ሀ/ ያለውን የሥልጣን ኃላፊነትና የተለየ ዕድል ወይም ተፅዕኖ የማይደርጉ ችሎታ ለፖለቲካ ፍላጎቱ ለመጠቀም መደለያ ማቅረብ፤ ቅጣትንና ማንኛውም ህገወጥ ተግባር መጠቀም።
  - ለ/ የፌዴራል መንግስትን፣ የክልል መንግስትን፣ የከተማ ማዘጋጃ ቤትን ወይም ሌላ የህዝብ ሀብትን በምርጫ ህጉ ከተፈቀደው አኳኋን ወይም ለምርጫ ቅስቀሳ ዓላማ መጠቀም የለበትም።
- 2/ በዚህ ክፍል ውስጥ "ስልጣን፣ ልዩ መስተ ወይም ጭን" ማለት የወላጅ፣ የዝምድና፣ የመንግስት፣ የፖለቲካ፣ የአካባቢ ታጣቂ ኃይል፣ የወታደራዊ ወይም ልማዳዊ ወይም ባህላዊ ስልጣንን ያካትታል።

**55 ስለ መከናወን ተግባር**

- ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡ -
    - 1. ኃይል በመጠቀም ወይም የገንዘብም ሆነ ሌላ አይነት መደለያ በመከተት ማራገፍ ህዝብ ለአንድ ፓርቲ ወይም እጩ ድምጽ እንዲሰጥ ወይም እንዳይሰጥ ወይም ድምጹን ከመከተት እንዲታቀብ ማድረግ፤
    - 2. ኃይል በመጠቀም ወይም የገንዘብም ሆነ ሌላ አይነት መደለያ በመከተት ሰዎች እጩ ተወዳዳሪ ሆነው እንዲቀርቡ ወይም እንዳይቀርቡ ወይም ከእጩ ተወዳዳሪነት ታቸው እንዲወጡ ወይም ከእጩ ተወዳዳሪነት እንዳይወጡ ማድረግ፤
    - 3. ማንኛውም የሥራ ኃላፊ ወይም የመንግስት ሠራተኛ በሚሆኑ ወይም በሚሠሩበት ተቋም አግባብ ያልሆነ ድጋፍ ወይም እርዳታ በመጠቀም እጩ ተወዳዳሪነትን ማክተብ ወይም የሌሎች ተወዳዳሪዎችን የማክተብ ዕድል ማድናቀፍ፤
- የለበትም።

**16 ቀጣይ ግንኙነት ስለ ማፍጠር**

- 1/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ ከሌሎች ፓርቲዎች ጋር ቀጣይ ግንኙነት ፈጥሮ መቀላቀስ አለበት።
- 2/ በምርጫ ህጉ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በምርጫ ዘመቻ ወቅት እና በማንኛውም ጊዜ የጋራ

**10. Accepting the outcome of a free and fair election**

- 1. Every political party shall accept the outcome of an election that has been certified by the appropriate authorities.
- 2. Every party shall submit grievances only to the joint council, the Board or to the courts of law.
- 3. Every political party or candidate shall accept and comply with the final decisions of organs that are authorized by law to render final decisions

**11. Content of campaign speech**

- 1. Every political party shall;
  - (a) Organize and conduct its election campaign in a manner that contributes toward a congenial and peaceful atmosphere during the campaign, polling, counting, and post-election period; and
  - (b) Act with a sense of responsibility and dignity befitting its status.
- 2. Every speaker at political rallies shall refrain from
  - (a) Making inflammatory, or defamatory statements
  - (b) Threatening or inciting violence in any form against any person or groups.
- 3. A political party may not issue or distribute either officially or anonymously, pamphlets, newsletters or posters containing language or material that threatens or incites violence.
- 4. Without prejudice to other laws no one shall exert pressure on political parties or candidates based on their speech during the election campaign.

**12. Symbols**

- A political party may not
  - (a) Imitate the emblem or election symbol of another party;
  - (b) Steal, disfigure or destroy political or

ጉዳይ በሆኑ ነጥቦች ላይ የመደያ መድረክ ሆኖ የሚገለግል የጋራ ምክር ቤት በፖለቲካ ፓርቲዎች ይመሠረታል፡፡

- 3/ የግል እጩ ተወዳዳሪዎች በጋራ ምክር ቤቱ በታዛቢነት መተካት ይችላሉ፡፡ እነሱ ችግር በገጠማቸው ጊዜ ለምክር ቤቱ ጥያቄአቸውን አቅርበው በዚህ አዋጅ መሰረት ያስወስናሉ፤
- 4/ የምርጫ አስፈፃሚዎች በጋራ ምክር ቤት ወይይት ላይ አይገኙም፡፡ ሆኖም የፓርቲዎች የጋራ ምክር ቤት በሙሉ ደምጽ ተስማሚ እንዲገኙ ከወሰነ ያለደምጽ በስብሰባው ላይ መገኘት ይችላሉ፡፡

**ከፍል ሦስት**  
**የስነምግባር አዋጁን ስለማስተዋወቅ**

**17 የፖለቲካ ፓርቲዎችና እጩ ተወዳዳሪዎች ኃላፊነት**

- 1/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ እና እጩ ተወዳዳሪ የምርጫ ስነምግባር አዋጁን ለሚጠይቁ ህዝብ፣ ለእጩዎቹ ለአባላቱና ለደጋፊዎቹ በማስተማር በአባላቱ መታወቅንና መከበሩን ማረጋገጥ አለበት፡፡
- 2/ እያንዳንዱ የፖለቲካ ፓርቲ በምርጫ ሂደት ሚናው ህዝብ ስለአዋጁ ለማስተማር የሚደረጉ ጥረቶች መደገፍና ማስተዋወቅ አለበት፡፡
- 3/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ እና እጩ ተወዳዳሪ
  - ሀ/ አዋጁን ማክበር፤
  - ለ/ እጩ ተወዳዳሪዎቹ፣ ባለስልጣኖቹ፣ ወኪሎቹ፣ አባሎቹና ደጋፊዎቹ የስነ ምግባር አዋጁንና የምርጫ ህጉን አክብረው እንዲንቀሳቀሱ ማረጋገጥ እና ማክበራቸውንም የሚረጋግጡ እርምጃዎች መውሰድ፤
 አለበት፡፡
- 4/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ እና እጩ ተወዳዳሪ፤
  - ሀ/ ሆኖም ሰው፡ -
    - ሀ/ የፖለቲካ እምነቱን እና አስተያየቱን በነፃ የማለፅ፤
    - ለ/ በሌሎች የፖለቲካ እምነት እና አስተያየት ላይ የመከራከር እና የመተቸት፤
    - ሐ/ የራሱን የምርጫ ቅስቀሳ ቁሳቁሶች የማዘምድ የማስረጨት፤
    - መ/ ፖስተሮችን፣ ባኒሮችንና በልቦናዎችን የመክቀል፤
    - ሠ/ ህጉ በሚቅደው መሠረት ማንኛውም አይነት ገንዘብ፣ የቁሳቁስና የሰው ኃይል የምርጫ ድጋፍ የማስባሰብ፤
    - ረ/ አባላትን የመጥፋት፤
    - ሰ/ ህዝባዊ ስብሰባዎችን የመክሄድ፤
    - ሸ/ በህዝባዊ ስብሰባዎች የመገኘት፣ መጠቀስ እንዳለት በይፋ የማለፅ ግዴታ አለበት፡፡
- 5/ የፖለቲካ ፓርቲዎችና ፅጩ ተወዳዳሪዎች የሥነ ምግባር አዋጁንና በአዋጁም ለመዛዘን ያላቸውን ቁርጠኝነት ለህዝብ ይፋ ማድረግ አለባቸው፡፡
- 6/ የፖለቲካ ፓርቲዎች እና እጩ ተወዳዳሪዎች ነፃና

campaign materials of another party; or

- (c) Permit its supporters to do anything prohibited by this section

**13. Intimidation and instigation of violence**

- 1. Every political party shall accept that intimidation, or harass in any form, is unacceptable, and shall
  - (a) Issue directives expressly forbidding its officials, candidates, members and supporters any act to intimidate any person at any time;
  - (b) Stand against act that incites violence and promote this stance;
  - (c) Campaign against violence or threats of violence, and against any acts of vandalism or public disorder committed or threatened by their officials, candidates, members or supporters; and
  - (d) Respect the rights and propriety interests of other persons and parties.
- 2. The leader of any political party shall instruct the party’s officials candidates, members and supporters that any weapon of including any traditional weapon, shall not be brought to any political rally, meeting, march or demonstration.
- 3. A political party shall :
  - (a) Not be engaged in or permit any kind of violent activity to demonstrate party strength or to prove supremacy;
  - (b) Seek to prevent damage to any public or private property; or
  - (c) Not allow its supporters to do anything prohibited by this section

**14. Abuse of power**

ፍትህዊ ምርጫን የሚጠይቅ ወይም የሚጠጥል ማንኛውንም ተግባር በይፋ ማወጣት አለባቸው፡፡

**18 የቦርዶችና የሌሎች ምርጫ አስፈጻሚ አካላት ኃላፊነት**

- 1/ ቦርዱ ሁሉም ቀጥተኛና ተዘዋዋሪ ማድረግ የሚጠበቅበትን መንግሥታዊና ሌሎች የሚጠይቁ አካላት በስነ ምግባር አዋጅ ላይ አስፈላጊውን ግንዛቤ እንዲይዙ ተገቢውን ሁሉ ማድረግ አለበት፡፡
- 2/ ቦርዱ የምርጫ ስነ ምግባር አዋጅን ለማሟላት ሁሉ የሚጠበቁ ኃላፊነት አለበት፡፡
- 3/ በየደረጃው ያሉ የምርጫ አስፈጻሚ አካላት በስነ ምግባር አዋጅ ላይ በቂ ግንዛቤ እንዲይዙ ለማሟላት ሁሉ ትምህርት መስጠት አለባቸው፡፡

**19 የሌሎች አካላት ማኔ**

- 1/ የመኖሪያ ቤቱን ይህንን የስነ ምግባር አዋጅ አስፈላጊነት ለህዝብ ትምህርት ይሰጣል፡፡
- 2/ በምርጫ ህጉ መሰረት ከቦርዱ ፈቃድ የተሰጣቸው አካላት ይህንን አዋጅ አስፈላጊነት ትምህርት እንዲሰጡ ይደረጋል፡፡

**ክፍል አራት**

**ስለጋራ ምክር ቤት አደረጃጀት፣ ኃላፊነትና አሰራር**

**20 ስለጋራ ምክር ቤት አመራረት**

- 1/ በምርጫ የሚጠየቁ የፖለቲካ ፓርቲዎች ይህንን አዋጅ ተግባራዊ ለማድረግና በምርጫ ሂደት በሚከሰቱ ልዩ ልዩ የአፈጻጸም እና ደምዳሜ ስብአዊ መጠኑን የህግ የበላይነት በአትዮጵያ ለማስጠበቅ በሚጠበቅ ጉዳዮች ላይ በመሳተፍ ችግሮችን እያቃለሉ ለመገንጠል ይችላሉ፡፡
- 2/ በምርጫ ህጉ መሰረት በቦርዱ የሚሰጠው የፓርቲዎች የጋራ መድረክ እንደተጠበቀ ሆኖ የጋራ ምክር ቤት ከፈጸሙ ጀምሮ እስከ ምርጫ ክልል ድረስ እንዲቆዩ ይደረጋል፡፡

**21 ስለጋራ ምክር ቤት አደረጃጀት**

- 1/ አገር አቀፍ የጋራ ምክር ቤት እንደሚከተለው ይደረጋል፡፡
  - ሀ/ በሀገር አቀፍ ደረጃ ለምርጫ ወድድር በተመዘገቡ የፖለቲካ ፓርቲዎች ይመሰረታል፡፡
  - ለ/ የጋራ ምክር ቤት አባል የሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች እያንዳንዳቸው ለጋራ ምክር ቤቱ የሚከፈሉ አባላት ቁጥር የጋራ ምክር ቤቱ በሚወጣው የመተባበሪያ ደንብ ይወሰናል፡፡
- 2/ ክልላዊ የጋራ ምክር ቤት እንደሚከተለው

- 1. A political shall not
  - (a) Abuse a position of power, privilege or influence for a political purpose, by offering a reward, threatening a penalty, or any other unlawful act so as to attain its political interests by using its position of power, opportunity or ability to influence others.
  - (b) Use Federal, Regional, Municipal or other public resources for campaign purposes in any manner other than those allowed by election laws.
- 2. In this section, “a position of power, opportunity or ability to influence” includes parental, family, governmental, police, military traditional or customary authority.

**15. Corrupt practices**

A political party shall not

- 1. Coerce or offer monetary or other kinds of inducement to persons to vote for or against a particular party or candidate, or to abstain from voting;
- 2. Coerce or offer monetary or any other kind of inducement to persons to stand or not to stand as candidates, or to withdraw or not to withdraw their candidacies; or
- 3. Procure the support, or assistance of any official or civil servant to promote or hinder the election of a candidate.

**16. Continued Communications**

- 1. Every political party shall make every effort to continuously communicate with other parties.
- 2. Without prejudice to provisions provided by election law, a joint council shall be formed to serve as a forum for discussion of issues of common concern during an electoral campaign or any other time.

ይደራጃል።

ሀ/ በክልል ለምርጫ ወድድር በተመዘገቡ ፓርቲዎች ይቋቋማሉ።

ለ/ የጋራ ምክር ቤት አባል የሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች እያንዳንዳቸው ለጋራ ምክር ቤቱ ማዘክሏቸው አባላት ቁጥር የጋራ ም/ቤቱ በማደግ የወሰኑ አሰራር ይወስናል።

3/ የዞን የጋራ ም/ቤት እንደሚከተለው ይደራጃል፡፡

ሀ/ በዞን ለምርጫ ወድድር በተመዘገቡ ፓርቲዎች ይቋቋማሉ

ለ/ የጋራ ምክር ቤት አባል የሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች እያንዳንዳቸው ለጋራ ምክር ቤቱ ማዘክሏቸው አባላት ቁጥር የጋራ ም/ቤቱ በማደግ የወሰኑ አሰራር ይወስናል።

4/ በምርጫ ክልል ደረጃ ያለው አደረጃጀት በምርጫ ክልሉ በሚወዳደሩ የፖለቲካ ፓርቲ ተወካዮች ይመሰረታል። ሆኖም የግል ተወዳዳሪዎች በታዛቢነትና ጉዳዮቻቸውን በሚጥሉበት በአስረጃጅነት የሚከተሉ ይሆናል።

5/ በየደረጃው የማዋቀሩ የጋራ ምክር ቤቶች የየራሳቸው የአደረጃጀት ነፃነት ይኖራቸዋል።

6/ በዚህ አንቀጽ የሚቋቋሙ የጋራ ምክር ቤቶች አዋጁ በነጋሪት ጋዜጣ ከወጣ ጊዜ ጀምሮ ይህ አዋጅ እንዲወጣ ተስማሙ በፈረሙ የፖለቲካ ፓርቲዎች ይቋቋማሉ።

7/ የፖለቲካ ፓርቲዎች የስነምግባር አዋጁ ሲቀረፅ በልዩ ልዩ ምክንያት ያልተሳተፉ ሌሎች ፓርቲዎች የጋራ ምክር ቤቱ አባል ለመሆን የጋራ ምክር ቤቱ የሚወጣውን የስምምነት ሰነድ ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

8/ በየደረጃው የማዋቀሩ የፖለቲካ ፓርቲዎች የጋራ ምክር ቤቶች አሰራር እና የስብሰባ አሰራር በየደረጃው ባሉ የጋራ ምክር ቤቶች በሚወጣ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት ይሆናል።

9/ በየደረጃው የማዋቀሩ የፖለቲካ ፓርቲዎች የጋራ ምክር ቤቶች በጀትና ጽህፈት ቤት በተመለከተ በየደረጃው ባሉ የህዝብ ምክር ቤቶች ይመቻቻል።

**22 የጋራ ምክር ቤቱ ዓላማ**

የጋራ ምክር ቤቱ አላማዎች፡-

1/ በሀገራችን የሚከሄዱ ምርጫዎች ግልፅ፣ ነፃ፣ ደምክራሲያዊ፣ ተአማኒና ሰላማዊ እንዲሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች ያለባቸውን ህገ መንግስታዊ ኃላፊነት በዚህ የስነምግባር አዋጅ እየተሟሉ ለማክፈፀም የጋራ አካል ሆኖ ማስገልገል።

2/ በምርጫ አፈፃፀም ሂደትና ወሰን የሚከሰቱ ፖለቲካ ፓርቲዎች ግንኙነት ወስኖ የሚከሰቱ ችግሮች በምርጫ ህጉና በዚህ አዋጅ መሠረት በጋራ ወይይትና መግባባት ለመፍታት የሚያስችል የወይይት፣ የምክክርና የቁጥጥር አካል ሆኖ ማስገልገል።

ናቸው፡

3. Independent Candidates may participate in the joint council as observers. They may lodge their complaints to the joint council for decision.

4. Election officials shall not attend the meeting of the joint council. They may participate without a right to vote in the meetings of the joint council if the council passes a unanimous decision to this effect.

**SECTION 3**  
**PROMOTING THE PROCLAMATIONS ON THE**  
**CODE OF CONDUCT**

**17. Duties of political parties and candidates.**

1. Every political party and every candidate shall promote the purpose of this Proclamation to the voters, candidates, member and supporters and ensure that it is known and respected by its members.

2. Every political party shall promote and support efforts to educate voters during election campaign:

3. Any political party and candidate shall

- (a) Comply with this Proclamation;
- (b) Provide leadership to its candidates, officials, representatives members and supporters, to comply with this Proclamation electoral laws, and shall take appropriate measures to ensure compliance.

4. Every political party and candidate shall have the duty to publicly state that every one has the right:

- (a) To freely express political views and opinions.
- (b) To challenge and debate the political views and opinions of others.
- (c) To publish and distribute his own election and campaign materials.
- (d) To lawfully display banners, bill boards and posters.
- (e) To canvass financial, material and other support for a party or candidate, in accordance with the law.
- (f) To recruit members for a party.
- (g) To hold public meeting.

**23 የጋራ ምክር ቤቱ ተግባርና ኃላፊነት**

- 1/ በሀገራችን በነፃነት ማኅበር መታገድ፣ እንዲሁም ዲሞክራሲ፣ ሰብአዊ መብትና የህግ የበላይነት በማስጠበቅ ሁኔታ ላይ ይመካራል፤ የተደረሰባቸውንም ስምምነቶች ይተገብራል ለሕዝብ ይፋ ያደርጋል አባል ድርጅቶቹ እንዲተገብሩ ያደርጋል፤ ይቆጣጠራል፤
- 2/ ምርጫ ግልጽ፣ ነፃ፣ ዲሞክራሲያዊ፣ ተአማኒና ሰላማዊ ሆኖ እንዲካሄድ ፓርቲዎች ያለባቸውን ኃላፊነት በአግባቡ እንዲወጡ ያደርጋል፤
- 3/ ፓርቲዎች በልዩ ልዩ የምርጫ ጉዳዮች አፈፃፀም ዙሪያ በሚከተሉ ጥያቄዎች ላይ ለመመያየትና ችግሮችን ለመፍታት እንዲችሉ መፍረክ ሆኖ ያገለግላል፤
- 4/ ይህንን አዋጅ አስመልክቶ ፓርቲዎች ለአባላቸውና ለደጋፊዎቻቸው ትምህርት መስጠታቸውን ያረጋግጣል፡፡
- 5/ አዋጁ በሁሉም ፓርቲዎች ተፈፃሚ መሆኑን ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፤
- 6/ አዋጁ ተጥሷል የሚል ቅሬታ ሲቀርብ ከሚሞከሩባቸው ፓርቲዎች የተወጣጡ አጣሪ ኮሚቴ በሚቆዩበት ወይም የማጥራት ኃላፊነቱን ራሱ በመሰለፍ ጉዳዩን ያጣራል፤ ይመረምራል፤
- 7/ ተጣቶ በተገኘው ወጠቷ ላይ በመሰረት አስፈላጊነት የሚከተሉ አቅጣጫ ቀይሶ በፓርቲዎቹ የተባበረ ጥረት በተግባር እንዲተረጎም ያደርጋል፡፡ በአዋጁ እና በሌሎች የምርጫ አፈፃፀም ጉዳዮች ላይ የተደረሰበትን የጋራ ስምምነት ወሳኔ ለመግጠምና ለቦርዱ ያቀርባል እንደአስፈላጊነቱም ይህንን መሪናኛ ብዙሃን ለህዝብ ይፋ ያደርጋል፡፡
- 8/ ፓርቲዎች በልዩ ልዩ የምርጫ አፈፃፀም እና ሌሎች ዲሞክራሲያዊ፣ ሰብአዊ መብትና የህግ የበላይነት ጉዳዮች ላይ ተገናኝተው እንዲመኩሩ ለማድረግ እና የወሳኔ ሃሳብ ለማቅረብ የሚችሉትን ድጋፍ ለሰጠባ ጊዜ ይኖራቸዋል፡፡
- 9/ ከምርጫ ጋር የተያያዙ ደንቦችና መመሪያዎች አስመልክቶ ረቂቅ ሀሳብ በማስገባት ለቦርዱ ማቅረብ ይችላል፡፡

**ከፍል አምስት**

**አቤቱታዎች ወይም አለመግባባቶች ስለሚታዩበት አሰራር**

**24 አቤቱታ ስለማቅረብ**

1. ለምርጫ አስፈፃሚ አካላት ለማቅረብ ያለው መብት እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የምርጫ ስነ ምግባር አዋጅ ተጥሷል ብሎ የሚያምን ወገን በማስረጃ የተደገፈ አቤቱታውን ለጋራ ምክር ቤት ማቅረብ ይችላል፡፡
2. በምርጫ ህጉ ለቦርዱ የተሰጠው ስልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የጋራ ምክር ቤቱ የስነ ምግባር አዋጁ ተጥሷል የሚል አቤቱታ በቀረበለት ጊዜ አቤቱታውን በራሱ ሊያጣራ ወይም መርምሮና አጣቶ የሚቀርብ ኮሚቴ ሊያቋቁም ይችላል፡፡
3. የምርጫ ስነ ምግባር አዋጁ ተጥሷል በሚል አቤቱታ ላይ የፖለቲካ ፓርቲዎች የጋራ ምክር

(h) To attend public meeting.

5. Political parties and candidates shall publicly declare their commitment to abide by the proclamation and the codes of conduct therein.
6. Every political party and candidate shall publicly condemn any action that may harm or undermine the conduct of free and fair elections.

**18. Responsibilities of the Board and other Election**

1. The Board shall ensure that all governmental and other relevant institutions which have a direct or indirect role in the election process have the knowledge and understanding of the Proclamation.
2. The Board shall disseminate the Proclamation to all concerned bodies.
3. Election officials at all levels shall provide training on the Proclamation to raise awareness of all concerned.

**19. Role of other bodies**

1. The media shall give public education regarding this Proclamation.
2. Other bodies authorized by the Board in accordance with the election law will give education regarding the Proclamation.

**SECTION 4**

**ORGANIZATION RESPONSIBILITIES AND**

**RULES OF PROCEDURE, OF THE JOINT**

**COUNCIL,**

**20. The establishment of Joint Council**

1. Contesting political parties shall establish a joint council in accordance with art 16 of this code to enforce this law, to amicably resolve election matters in a manner that promotes democracy, human rights and rule of law.
2. Without prejudice to the forum of political

ቤት እራሱ ወይም በአጣሪ ኮሚቴው አማካኝነት ምርመራ ሲያከናወን ፓርቲዎች፣ እጩ ተወዳዳሪዎችና የሚሞከሩት የመንግሥት አካላት የመተባበር ግዴታ አለባቸው፡፡

**25 ስለ አጣሪ ኮሚቴው አደረጃጀት**

- 1/ የሰነ ምግባር ጥሰትን አስመልክቶ የቀረበን አቤቱታ እየተከታተለ በሚሆኑት ሪፖርት የሚቀርብ አጣሪ ኮሚቴ በየደረጃው ባለ የጋራ ምክር ቤት ይቋቋማል፡፡
- 2/ አጣሪ ኮሚቴው አቤቱታ አቅራቢና አቤቱታ የቀረበበት የፖለቲካ ፓርቲ የሚከተሉትና በሁለቱ ወገኖች ስምምነት የሚደግፉ ሦስተኛ ገለልተኛ አካል የያዘ ይሆናል፡፡
- 3/ አጣሪ ኮሚቴው ተጠይካ ላቋቋመው የጋራ ምክር ቤት ይሆናል፡፡

**26 አለመግባባት ስለሚታበት አሰራር**

- 1/ የሰነ ምግባር አዋጅ ጥሰት አጋጥሞ በተባለ ጊዜ አቤቱታ አቅራቢው ፓርቲ አቤቱታ ከቀረበበት ፓርቲ ጋር በሚጋገር ችግሩን በስምምነት ለመፍታት ጥረት ያደርጋል፡፡
- 2/ የተከሰተው አለመግባባት በስምምነት ማቆላለጥ ካልቻለ ጉዳዩ ለጋራ ምክር ቤቱ ሪፖርት ይቀርባል፡፡
- 3/ የጋራ ምክር ቤት የቀረበለትን ሪፖርት ወይም አቤቱታ መሰረት በሚደረግ በቀጥታ በመጠራጠር ወይም በሚቋቋመው አጣሪ ኮሚቴ ተጠሪዎች ሪፖርት እንዲቀርብበት በሚደረግ ችግሩን ይፈታል፡፡
- 4/ የሚፈራጀው አጣሪ ኮሚቴ ስራውን በገለልተኝነት ማክናወን አለበት፡፡ በአጣሪ ኮሚቴው አባላት መካከል ልዩነቶች ቢከሰቱ የብዙሃኑ ሃሳብ የኮሚቴው ሃሳብ መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ የውጭኑም ሃሳብ ራሱን ችሎ ለጋራ ምክር ቤት መቅረብ አለበት፡፡
- 5/ አጣሪ ኮሚቴው በሚሞከሩት ሂደት ያገኘውን መረጃ አጠናቅቆ ተጠሪ ለሆነ ለት የጋራ ምክር ቤት ብቻ ያቀርባል፡፡ የጋራ ምክር ቤቱ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ መረጃው እንደሆነ ለህዝብ እንደሚገልጽ ይወስናል፡፡
- 6/ የጋራ ምክር ቤቱ ተጠናቅቆ በቀረበለት ሪፖርት ላይ በመመስረት ለችግሩ አግባብነት ያለው መፍትሄ ይሰጣል ወጠቱንም እንደአሰፈላጊነቱ ለህዝብ ይፋ ያደርጋል፡፡
- 7/ የጋራ ምክር ቤት አቤቱታ የሚቀበልበትን አሰራር እና አቤቱታው መፍትሄ የሚገኝበትን የጊዜ ሰሌዳ በማዘጋጀት እንዲታተም ማድረግ አለበት፡፡
- 8/ የጋራ ምክር ቤት በፖለቲካ ፓርቲዎች ስምምነት ተግባራዊ የሚሆን የሚሰረጃ አቀባበልና አቀራረብ ለማቆም አስፈላጊ የሆኑ አሰራሮችን ማዘጋጀት ይችላል፡፡
- 9/ ሁሉም አቤቱታዎች ወይም ቅሬታዎች

parties established by the Board in accordance with the electoral law, joint councils shall be established at all levels ranging from the Federal to the constituencies.

**21 Organization of the joint council**

- 1. National joint council shall be organized as follows;
  - (a) National Joint Council shall be composed of political parties registered to run for election at national level.
  - (b) The number of representatives of each party shall be determined by directives to be issued by the Joint Council.
- 2. Regional Joint Council shall be organized as follows;
  - (a) This council shall be composed of parties registered to run for election at Regional level.
  - (b) The number of representatives of each party shall be determined by directives to be issued by the Joint Council.
- 3. Zonal Joint Council shall be established as follows;
  - (a) This council shall be composed of parties registered to run for election at the zone.
  - (b) The number of representatives shall be determined by the council's directive.
- 4. The composition at the constituency level shall constitute of the political parties running for election at that level. Independent candidates shall have an observer status and as resource person in their own case.
- 5. Joint Councils at each level shall have their own organizational authority.
- 6. Upon the publication of this proclamation in the Negarit Gazetta, council provided for under this article shall be established by those political parties which agreed and signed for the enactment of this legislation
- 7. Political parties which did not participate

በአፋጣኝ መገቢት ይኖርባቸዋል።

- 10/ የጋራ ምክርቤት ወይም አጣሪ ኮሚቴ ለሚጠላከታቸው የፖለቲካ ፓርቲዎች ሁሉ ፍትህዊ የመስማት እድል መስጠት አለበት፡፡
- 11/ የጋራ ምክርቤት ወይም የሚላለፈው በጋራ መግባባት ወይም በተባበረ ደምዘኝ ይሆናል፡፡

**ክፍል ስድስት**  
**የስነ ምግባር አዋጅ ጥሰቶች እና ስለሚሰጡ እርምጃዎች**

**ንዑስ ክፍል አንድ**  
**የስነ ምግባር ጥሰቶች**

**27. ሚሊዮ ስለመጠነ፣ ኃይል ወይም ሥልጣን**

**አለአግባብ ስለመጠነም**

ማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ ማሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ አባል፣ ወኪል ወይም ተጠሪ፡-

- 1/ ማንኛውንም ሚሊዮ ወይም ጉብ የሰጠ ወይም የተቀበለ፣
- 2/ በደምጽ አሰጣጡ ወይም በቆሎው ጣልቃ የገባ ወይም ያወከ፣
- 3/ ኃይል በመጠቀም ሚሊዮ በመጠነ ወይም በሌላ በማንኛውም አድራጎት ማህበራዊ ስነ-ምግባር ለአንድ ፓርቲ ወይም እጩ ደምጽ እንዲሰጥ ወይም እንዲደሰጥ ወይም ከመጠነ እንዲታቀብ ያደረገ፣
- 4/ የደምጽ መጠን ጣቢያን በሀይል የተቆጣጠረ ወይም ሕገ-ወጥ መንገድ በመጠቀም ደምጽ ለማግኘት የሞከረ፣
- 5/ ሥልጣኑን መከታ በማድረግ ሚሊዮ ወይም ቅጣት ወይም ሌላ የመጠፋፋይ ዘዴ የተጠቀመ
- 6/ ማንኛውንም ሚሊዮ በመጠነ ኃይል በመጠቀም ወይም በማንኛውም አይነት ድርጊት እጩ ተወዳዳሪ ሆነው እንዲቀርቡ ወይም እንዲደቀሱ ወይም ከእጩ ተወዳዳሪነት እንዲወጡ ወይም እንዲደገጡ ያደረገ
- 7/ የመግቢያ ሰራተኛ እና ኃላፊ ሆኖ በራሱ የግል ጊዜ ካልሆነ በስተቀር በመንግስት የሰራ ሰዓት እና ኃላፊነት ተቋማት በመጠቀም አጠቃላይ ያስተዋወቀ ወይም ሌሎች አጠቃላይ አራገጥኛውን በሕጋዊ መንገድ ለመጠቀም ያላቸውን እድል ያደናቀፈ፣
- 8/ የመግቢያ ንብረት ለምርጫ ቅስቀሳ የተጠቀመ

እንደሆነ የስነ ምግባር ጥሰት እንደፈጸመ ይቆጠራል።

**28 በምርጫ ሂደት ውስጥ ፍርሃት ወይም ሁከት መፍጠር**

**እንዲሁም ማንኛውንም የምርጫ እንቅስቃሴ ማከታተል**

ማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ ማሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ አባል፣ ወኪል ወይም ተጠሪ፡-

- 1/ ጭንቀት ወይም ተጽዕኖ በመፍጠር ጣልቃ የገባ ፣
- 2/ ሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች ሀሳባቸውን በነጻነት እንዲያሰራጩ ስጋት እና ፍርሀት የፈጠረ፣

during the process of developing the Code of Conduct for various reasons may become members of the council after signing the document of agreement prepared by the Joint Council.

8. The rules of procedure and conduct of meeting of Joint Councils shall be determined by the statutes to be issued by each council.

9. The budget and office of joint councils at all levels shall be facilitated by local councils.

**22. Objective of the Joint Council:**

The Joint Councils shall have the objective to

- 1. Serve as a common forum to enable political parties discharge their constitutional duties guided by the Proclamation to ensure that elections are free, fair, transparent, democratic, credible and peaceful.
- 2. To serve as a forum for dialogue, consultation and control on matters that may arise in relation to the process or results of elections and generally all matters that may arise in inter party relationships and amicably resolve problems in accordance with election law and this Proclamation.

**23. Duties and responsibilities of the Joint Council**

- 1. It shall deliberate on the promotion of democracy, human rights, freedom of thought and rule of law. It shall publicize and implement its decisions. It shall control and ensure the implementation thereof by the member organizations.
- 2. It shall ensure that parties discharge their duties to make the election free transparent, credible, fair and peaceful.
- 3. It shall serve as a forum for discussion and resolution of problems on issues or disagreements about the election process.
- 4. It shall ensure that political parties provide education for their members and supporters about this proclamation.

- 3/ በማንኛውም ማንገድ የሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች እና የሚጠቅሙ ሕዝብ እቅንብሎች ያደናቀፈ ወይም ያወከ፤
- 4/ ሕዝባዊ ቅስቀሳ ወይም ስብሰባ ወይም ወይይት ወይም ትምህርትና ስልጠና እንዳይካሄድ ያደናቀፈ ወይም ሁከት የፈጠረ፤
- 5/ ሕዝብ ደምጽ ሰሰጥ ያወከ ወይም ደምጽ እንዳይሰጥ ችግር የፈጠረ፤
- 6/ የሌሎች ፓርቲዎች ወይም እጩ ተወዳዳሪ የምርጫ ዘመቻ እንዲስተጓጉፍ ወይም እንዲቋረጥ ወይም እንዲበላሸ ወይም እንዲዳከም ያደረገ፤
- 7/ ሕዝባዊ የድጋፍ ሰልፍ፣ ስብሰባ፣ የእግር ጉዞ ወይም ሰላማዊ ሰልፍ፣ ያደናቀፈ፣ ወይም ለሌሎች እንዳይሰጥ የከለከለ፤
- 8/ ሚዲያዎችን ያበሳጨ ወይም የመሥሪያ ቤቅ ማሻሻያ ያደናቀፈ፤
- 9/ ለምርጫ ሂደት የምርጫ አስፈጻሚዎችን እና የዕጩ ተወዳዳሪዎችን ፀጥታና ደህንነት እንዲረጋገጥ እገዛ ያላደረገ ወይም ያወከ፤
- 10/ በማንኛውም አይነት ማንገድ ሚዲያ ህዝብ እንዳይመዘገብ ወይም እንዳይመርጥ ያደረገ ፤
- 11/ የደምጽ አሰጣጥ ማስጠበቅ ያላከበረ ወይም እንዲከበር እገዛ ያላደረገ ፤
- 12/ የሰነ ምግባር አዋጁ ተጥሷል በሚል ሽፋን የሀሰትና የተጋነነ አቤቱታ በማቅረብ ቅሬታ የሚጠየቅ መብቱን ያለአግባብ የተጠቀመ እንደሆነ የሰነ ምግባር ጥሰት እንደፈጸመ ይቆጠራል።

**29 በምርጫ ሂደት ሰላምና ፀጥታ የሚጠበቅ ማዕከላዊነት**

**ስለ ማስተላለፍ**

ማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ ማህበረሰብ፣ ኃላፊ፣ እጩ አባል፣ ወኪል ወይም ተጠሪ

- 1/ የምርጫ ዘመቻውን ሰላም የሚጠበቅ ወይም ግጭት የሚያስቀስ ወይም ስም የሚጠፋ ወይም አመክንዮ የሚጠብቅ ወይም ስጋት የሚጠፋ ንግግር ያደረገ ፤
- 2/ በይፋም ሆነ በስወገን አመክንዮ የሚያስቀስ ወይም የሚያስፈራራ ቋንቋ ይዘት ያለው በራራ ወረቀት፣ የዜና ማዘጋጀት ወይም ፖለቲካ ያሰራጨ ፤
- 3/ በምርጫ ቅስቀሳ ወቅት በህዝቡ ላይ የፍርሃት እና የጭንቀት ሁኔታ የፈጠረ፤
- 4/ የደምጽ አሰጣጡ ሂደት ማስጠበቅ እንደሚሆን የሀሰት ማሻሻያ የሰጠ፤

እንደሆነ የሰነ ምግባር ጥሰት እንደፈጸመ ይቆጠራል።

**" የሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች ወይም እጩ ተወዳዳሪዎች የምርጫ እንቅስቃሴ ማደናቀፍ**

ማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ ማህበረሰብ፣ ኃላፊ፣ እጩ አባል፣ ወኪል ወይም ተጠሪ፡ -

- 1/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ አባል እንዳይመለምልና ጽ/ቤት እንዳይከፍት በማድረግ ማንገድ

- 5. It shall ensure and follow up the implementation of this law by all parties.
- 6. It shall investigate complaints about the violation of this Proclamation directly by itself or through a committee composed of relevant parties.
- 7. Based on the outcome of the investigation of the complaint, it shall decide on appropriate measures for its resolution it shall also ensure that its decision is implemented by the joint effort of political parties. It shall take appropriate measures to implement the results arrived through investigation. It shall submit its decisions on matters relating to this Proclamation and other election issue to the Board and to the Government. It may publicize this through the mass media where it is deemed necessary.
- 8. Parties shall have a permanent session to deliberate and give recommendations on election, democratic rights, human rights, and rule of law issues.
- 9. It may prepare rules and directives on election issues and submit its draft to the Board.

**SECTION FIVE**

**Complaint Handling and disputes resolution**

**24 Lodging of complaints**

- 1. Without prejudice to the right to lodge complaints to election official, any one who believes that this Proclamation is violated may submit complaints supported by evidence to the joint council
- 2. Without prejudice to the power given to the board, the Joint Council may directly investigate or establish an inquiry committee when it receives complaints of violation of this proclamation.
- 3. Parties, candidates or concerned government organs, shall have the duty to cooperate when the Joint Council itself or an inquiry committee appointed by it undertakes an investigation on complaints of violation of this Proclamation.

ያደናቀደ፣ ወይም የተከፈቱ ጽ/ቤቶች በነፃነት እንዳይንቀሳቀሱ በግልፅም ሆነ በስወር ያወከ ወይም ሁከት እንዳይፈጠር ያደረገ ወይም በማንኛውም ዓይነት ድርጊት የማንኛውንም የፖለቲካ ፖርቲ ወይም አጩ ተወዳዳሪ የምርጫ እንቅስቃሴ ያደናቀደ፣

- 2/ ፖርቲዎች ልሳናቸው፣ የምርጫ ማከታተያዎቻቸው፣ በራሪ ጸሀፊዎቻቸው፣ ፖስተርቻቸው እንዳይሰራጩ እንዳይታዩ ወይም እንዳይበላሹ ያደረገ ወይም እንዳይለጠፉ ያወከ ወይም የተለጠፉትን የቀደደ፣ ያበላሸ፣ ያጠፋ፣
- 3/ የሌሎች የፖለቲካ ፖርቲዎች ምልክቶች ወይም አርማ የቀዳ ወይም አስመስሎ የተጠቀሙ
- 4/ የሌሎች ፖለቲካ ፖርቲዎች የምርጫ ቁሳቁስ የሰረቀ ወይም ያበላሸ ወይም ያጠፋ፣

እንደሆነ የስነምግባር ጥሰት እንደፈጸመ ይቆጠራል።

**"1 ከጋዜጠኞች ወይም ከታዛቢዎች ጋር አለመተባበር**

ማንኛውም ፖለቲካ ፖርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፖርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፖርቲ ሜ፣ ኃላፊ፣ እጩ አባል፣ ወኪል ወይም ተጠሪ፡ -

- 1/ የመገናኛ ብዙሃን ነፃነትን የተጋፋ
- 2/ በምርጫ ሂደት ጋዜጠኞችን ያዋከበ ወይንም ስራቸውን ያደናቀደ
- 3/ የታዛቢነት ፈቃድ ያላቸውን ታዛቢዎች ያላከበረ ወይም ያልተባበረ

እንደሆነ የስነምግባር ጥሰት እንደፈጸመ ይቆጠራል።

**"2 የስነ ምግባር ደንቡን አለማከተዎትና ህገወጥ ድርጊቶች አለመፈጸም**

ማንኛውም ፖለቲካ ፖርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፖርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፖርቲ ሜ፣ ኃላፊ፣ እጩ አባል፣ ወኪል ወይም ተጠሪ፡ -

- 1/ አጭን ወይም ለአጭ የሚብዙ ወይም የህዝብን ሰላም የሚጠፋ ድርጊቶች በይፋ ያላወገዘ ወይም ተቃዋሚ ያላስተማረ፣
- 2/ ለእጩ ተወዳዳሪዎቹ፣ ለአባላቱ፣ ለደጋፊዎቹ ለሕዝቡ ስለ ምርጫና ስለ ሥነ-ምግባር አዋጁ ያላስተዋወቀ ወይም ያላስተማረ፣
- 3/ ሜዎቹ፣ ኃላፊዎቹ፣ እጩዎቹና አባላቱ ይህን የስነምግባር አዋጅ እንዳይጥሱ ቁርብሮች እርምጃ ያልወሰደ ወይም ደጋፊዎቹ የተከለከለ ተግባር ፈጽመው ሲገኙ ያላወገዘ ወይም አግባብነት ያለው እርምጃ ያልወሰደ፣
- 4/ ኃላፊዎች፣ ተወዳዳሪዎች፣ አባላትና ደጋፊዎች ማንኛውም ሰው በየትኛውም ጊዜ ማክራራራት እንደሌለባቸው በግልጽ የማይከለከል መሆኑን ያላወገ፣

እንደሆነ የስነምግባር ጥሰት እንደፈጸመ ይቆጠራል።

**ንግግር ክፍል ሁለት**

**በተለያዩ አካላት ስለሚሰሩ እርምጃዎች**

**25 Organization of enquiry committee**

- 1. An enquiry committee shall be established by the joint council at all levels to investigate and report on complaints about violation of the code of conduct.
- 2. The enquiry committee shall consist of the political party that has lodged the complaints, the party against whom the complaint is lodged and a third party assigned by the agreement of both parties.
- 3. The enquiry committee shall be accountable to the joint council which established it.

**26 Dispute resolution mechanism**

- 1. When there is a complaint of violation of this proclamation the complaining party shall try to amicably resolve the issue through dialogue with the party against whom the complaint is directed.
- 2. If the dispute is not resolved, the issue shall be reported to the joint council.
- 3. The joint council shall resolve the problem based on the report or the complaint submitted to it, or based on an investigation directly conducted by itself or by an inquiry committee.
- 4. The committee established under sub 3 shall conduct its investigation independently. The committee shall decide by a majority vote. The minority opinion shall be attached to the decision and communicated to the joint council.
- 5. The Committee shall submit its finding only to the joint committee to which it is accountable. The joint committee shall decide on how to disclose the finding to the public.
- 6. The joint council shall provide appropriate solution to the dispute based on reports submitted to it. It shall publicize the outcome where it is deemed necessary.
- 7. The joint council shall prepare and publish timetable for submission and resolution of complains.

**"3 በጋራ ምክር ቤት ስለሚወሰዱ የሚኖሩት ስርዓቶች**

የጋራ ምክር ቤቱ የሚከተሉትን ስርዓቶች ሊወስድ ይችላል፡፡

- 1/ ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ የፖለቲካ ፓርቲ ስህተቱን እንዲያርም ወይም እንዲያስተካክል ወሳኔ ያስተላልፋል፡፡
- 2/ ሥነ ምግባር አዋጁን የጣሰውን የፖለቲካ ፓርቲ ስም እና ተግባር ጠቅሶ ለህዝብ እንዲጋለጥ ያደርጋል፡፡ ወሳኔውን በጋዜጣ በሬዲዮ፣ በቴሌቪዥን ወይም በሌላ አመቺ በሆነ የጣናኛ ዘዴ ህዝቡ እንዲያውቀው ያደርጋል፡፡
- 3/ በንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 በተመለከተ የሚኖሩት ስርዓቶች ያልረካ ወገን ቅሬታውን በምርጫ ህጉና በዚህ አዋጅ መሰረት ለሚከተሉት አካላት ማቅረብ ይችላል፡፡
- 4/ በጋራ ም/ቤቱ የሚከተሉት የሚኖሩት ስርዓቶች በጥሰቱ ጉዳት የደረሰበት ወገን በፍትህ ብሔር ወይም በወንጀል ለማጥፊት ያለውን መብት ሊያስቀሩ አይችሉም፡፡

**"4 በቦርዱ ስለሚወሰዱ ስርዓቶች**

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 33 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተዘረዘሩና በሌሎች ህጎች የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆኖ የምርጫ ቦርዱ ከላይ በዚህ ክፍል ንዑስ ክፍል አንድ የተዘረዘሩትን የስነ ምግባር ጥሰት በሚያረጋግጥበት ጊዜ የሚከተሉትን ስርዓቶች እንደሚታወቁ ሊወስድ ይችላል፡፡

- 1/ ጥፋቱን ለፈፀመው ሰው ወይም የፖለቲካ ፓርቲ ይፋ ማስጠንቀቂያ ማስጠንቀቂያ፤
- 2/ ጥፋቱን የፈፀመ እጩ ወይም ፓርቲ ለአጭር ጊዜ በከፊል ወይም በሙሉ በሕዝብ ጣናኛ ብዙሃን እንዳይጠቀም ማድረግ፤
- 3/ ጥፋቱን የፈፀመ ፓርቲ በመግባት ከሚጠየቀው የፓርቲ ፋይናንስ ድጎማ ተጠቃሚ እንዳይሆን ማድረግ፤
- 4/ ማንኛውንም በፓርቲ ወይም በግል የቀረበ እጩ እንደ ጥፋቱ ክብደት አይቶ ከምርጫ ተወዳዳሪነት መሰረዝ፤
- 5/ የፖለቲካ ፓርቲው በምርጫ ወድድር እንዳይሳተፍ ማድረግ፤

**"5 በፍርድ ቤት ስለሚወሰዱ ስርዓቶች**

1. ፍ/ቤት ከላይ በአንቀጽ 34 የተደነገጉት ስርዓቶች ከዚህ ቀጥለው ከተዘረዘሩት ቅጣቶች ወይም ክልከላዎች ጋር በተደራቢነት ሊወሰዱ ይችላሉ፡፡
2. በሌሎች ህጎች የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆኖ በደምጭ መስጫ አለት በደምጭ መስጫ ጣቢያ አካባቢ ደምጭ ከመስጠት ወይም የተሰጠን ህጋዊ ተግባርን ከማከናወን ውጭ ሌላ ማንኛውም የፖለቲካ እንቅስቃሴ ማድረግ፣ መሳተፍ፣ ወይም በተከለከለው ጊዜ ወስጥ የምርጫ ወጠኩን ማከም፣ ማጠቃለል፣ ወይም በአንቀጽ 27፣ 28፣ ወይም እና ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ጥፋቶች ማድረግም

8. The joint council may issue procedure on the production and admission of evidence which is to be enforced on the agreement of political parties.
9. All complains or grievances shall be investigated promptly
10. The joint council or inquiry committee shall give a fair chance to be heard for the concerned parties.
11. The joint council shall pass decisions on consensus or unanimously.

**SECTION 6  
VIOLATION OF PROCLAMATION AND  
MEASURES TO BE TAKEN SUB SECTION ONE  
VIOLATION OF PROCLAMATION**

**SECTION ONE  
VIOLATION OF THE CODE OF CONDUCT**

**27. Corrupt practices, abuse of power or coercion**

Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, movement, alliance, political party leader, official, candidate, member, agent and representative shall be deemed to have violated this proclamation if:

1. he or it offers or accepts monetary or any kind of inducement or bribe.
2. he or it interferes or disturbs the voting process or counting of votes.
3. he or it coerces or offers monetary or any kind of inducement to persons to vote for or against a particular party or candidate, or to abstain from voting.
4. he or it controls polling stations by force or tries to get votes illegally.
5. he or it abuse its power by offering a reward, threatening a penalty or by any other means.
6. he or it coerces or offers monetary or any kind of inducement to a person to become a candidate or not to become a candidate, to withdraw or not to withdraw from election.
7. a public servant uses official time, responsibilities and resources to promote candidates or discourage other candidates

በገንዘብ መቅጮ ወይም እስከ ሦስት ዓመት በሜርሰ እስራት ያስቀጣል።

ሀ/ በቦርዱ ወይም በምርጫ አስፈጻሚዎች ገለልተኝነት ጥልቃ የገባ፣ ሚሊዮ ወይም የተስፋ ቃል በመስጠት አንድ ሰው ተግባሩን እንዳያከናውን ያደረገ፣

ለ/ ምርጫ ለማወክ ወይም እንዳይካሄድ ለማድረግ ወይም በምርጫ ሂደት ወይም ወጠት ላይ ጭንቀት ለመፍጠር በሚሰጥ ጥላቻን ወይም ፍርሀትን የሚያሰፍን ወይም በምርጫ ሂደት ወይም በምርጫ ወጠት ላይ ጭንቀት የሚፈጥር የሐሰት መረጃ ያሳተመ

ሐ/ የምርጫ መዝገብ ላይ የጣለ፣

መ/ ከደምጭ እና ከምርጫ ቁሳቁስ ጋር የተያያዙ ክልከላዎችን የተላለፈ፣ ወይም

ሠ/ የቦርዱን እና የምርጫ አስፈጻሚዎችን እንቅስቃሴ ያወከ፡፡

3/ ፍ/ቤት የፖለቲካ እንቅስቃሴዎች ወይም የምርጫ ወጠት አገላለፅ፣ የሚፈጸሙ ወይም የፓርቲዎች መባባስ ወይም መዝገብ አስመልክቶ የተጣሉ ክልከላዎችን የጣለ ወይም ሐሰት መሆኑን እያወቀ ወይም እውነት ስለመሆኑ በቂ ምክንያት ሳይኖረው ንግግር የሚደርግ ሰው በገንዘብ መቅጮ ወይም ከአንድ አመት በሚበልጥ እስራት ይቀጣል።

4/ ማንኛውም ሰው፡-

ሀ/ ሆንብሎ የምርጫ ቦርዱ፣ የምርጫ ዋና አስፈጻሚ፣ የምርጫ ቦርዱ ሰራተኛ ስልጣኑን ወይም ተግባሩን ኃላፊነቱን በሚከናወነውበት ወቅት እንቅፋት የሆነ ወይም ያደናቀፈ እንደሆነ፣

ለ/ የምርጫ ቦርዱን የሰብሰባ ሂደት ሆንብሎ ያቋረጠ ወይም በነዚህ ቦታዎች በማንኛውም ሁኔታ ያልተገባ ተግባር የፈፀመ እንደሆነ፣

ሐ/ ሆንብሎ በምርጫ ቦርዱ የሰራ ቦታ ወይም በመታየት ላይ ባለ ጉዳይ ላይ በሚሰጠው ውሳኔ ወይም ትዕዛዝ ላይ ተገቢ ያልሆነ ተጽእኖ ለማስደር ሲባል ማንኛውም ተግባር የፈፀመ ወይም

መ/ ከላይ በዚህ ክፍል ንዑስ ክፍል አንድ አንቀጽ 30 እና 31 የተደነገጉትን ጥፋቶች የፈፀመ እንደሆነ፣

በገንዘብ ወይም ከአንድ ዓመት በሚበልጥ እስራት ይቀጣል፡፡

**ክፍል ሰባት**  
**ልዩ ልዩ ደንጋጌዎች**

- "6 የመተባበር ግዴታ**  
ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም ማንኛውም ሰው የመተባበር ግዴታ አለበት።
- "7 ደንብ ወይም መመሪያ የማወባት ስልጣን**  
ቦርዱ ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የሚደረግ ደንብ ወይም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።
- "8 ተፈጻሚነት የለላቸው ህጎች**  
ማንኛውም ህግ ወይም አሰራር በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ

- from promoting themselves through legal means.
8. he/it uses public property for the promotion of election.
- 28. Intimidation, violence or any obstruction in the election process.**  
Any political party, independent candidate, coalition of political parties, front, alliance, movement and party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this proclamation if;
1. he/it interferes in the process through pressure and undue influence.
  2. he/it intimidates or threatens other political parties from disseminating their policies freely.
  3. he/it in any way prevents or hampers the activities of political parties or voters.
  4. he/it disturbs or obstructs the conduct of public rally, meeting, education or training.
  5. he/it disturbs or prevents the process of voting.
  6. he/it prevents or disturbs the campaign of other political parties or candidates.
  7. he/it obstructs the conduct of rallies, meetings, marches or demonstrations or prevents others from participating in such activities;
  8. he/it interferes in the rights of voters.
  9. he/it fails to cooperate in attempts to ensure the security of election officials and candidates during the election process.
  10. he/it in any manner prevents the voters from registering or voting.
  11. he/it violates the secrecy of the voting process or fails to ensure its observance.

ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

**"9 አዋጅ የሚጻፍበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በአፈዴሪ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከጸደቀበት ከ-----ቀን 2002 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

**ግርማ ወልደጊዮርጊስ  
የአትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ  
ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት**

12. he/it abuses its right by lodging false and exaggerated complaints under the pretext of violation of this proclamation.

**29. Disseminating information that destabilize peace and security during the election process**

Any political party independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this proclamation if;

1. he/it makes a speech which destabilizes the peace of the election campaign, incites violence, defames others, invites clashes or creates uncertainty;
2. he/it distributes, officially or anonymously, pamphlets, news letters or posters containing language or material that threatens other a or incites violence.
3. he/it induces fear and frustration on the public during campaign.
4. he/it disseminates false information regarding the secrecy of voting.

**30. Disrupting election campaign of other parties and candidates**

Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this proclamation if;

1. he or it hinders in any manner a political party from recruiting members, or opening offices or overtly or covertly disrupts the free operation of the offices that have already been opened or in any manner obstructs the election activity of a party or candidate;
2. He or it prevents from being distributed, obscures from view, hinders the posting of defiles or destroys the organs, electoral notices, posters and flyers of other parties.
3. he or it imitates the logo or symbols of another party.
4. steals, disfigures or destroys political or campaign materials of another party.

**31. Failure to cooperate with journalists and election observers**

Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated the code of conduct:-

1. he/it interferes with freedom of the media.
2. he/it harasses or obstructs journalists during election.
3. he/it disrespects or fails to cooperate with accredited election observers.

**32. Failure to promote the code of conduct and failure to condemn illegal acts**

Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated the code of conduct;

1. he/it fails to condemn in public, any violence or acts which invite violence or acts which destabilize peace and security of the public.
2. he/it fails to introduce and educate about this proclamation to its candidates, members, supporters and the public at large;
3. he/it fails to take decisive measure to restrain its leaders, officials, candidates and members from infringing this proclamation; fails to condemn or take measures when supports get involved in activities that are prohibited.
4. he/it fails to issue directive to restrain leaders, candidates, supporters, and members from intimidating others at any time.

**SUBSECTION TWO**  
**MEASURES TO BE TAKEN BY DIFFERENT**  
**ORGANS**

**33. Measures to be taken by the Joint Council**

A joint council may take the following measures:

1. Order a party that contravenes this proclamation to rectify its mistakes.

2. Publicize the name of the party that has violated the proclamation and its acts to the public. It shall make its decisions public through the press, radio, television or any other means of communication.
3. A party dissatisfied by the measures under sub article 1 and 2 may take its grievance to the appropriate bodies in accordance with the election law and this proclamation.
4. The measures of the Joint Council shall not prevent the victim from initiating a civil or criminal action.

#### **34. Measures to be taken by the Board**

Without prejudice the provision of Art 33(1) & (2) of the proclamation and other measures enshrined in other laws, the election board may take the following measures if it is satisfied that there is a violation under this section:

1. Give public warning to the political party or person who committed the act.
2. Partially or fully suspend the candidate or party from using the media for a short period of time.
3. Prohibit the party from availing itself the benefit of financial support provided by the government.
4. Cancel a candidate from his candidacy depending on the gravity of the act.
5. Suspend the political party from running for election.

#### **35. Measures to be taken by Courts**

1. The court may take the following measures in addition to the penalties or prohibitions listed under Art 34.
2. Without prejudice to other penalties provided by law, exercising or participating in any political activity during voting day other

than voting, printing, duplicating election results or committing offences under Art 27, 28 and/or the following offence shall be punishable with fine or up to 3 years of imprisonment.

a. interfering with the impartiality of election officials preventing some one from accomplishing his duty by offering bribe or promise

b. disseminates false information that stirs hatred or fear or unduly influence the process or result with intent to disrupt or prevent the election process from running or with intent to unduly influence the process or outcome of election.

C. violates the secrecy of voting.

d. violates prohibitions relating to election materials and voting.

e. disrupts the activity of the Board and election officials

3. any person who violates prohibitions concerning activities of political parties, announcement of election results, voters of parties right; or makes a speech knowing that it is false or without having reasonable grounds about the truth is punishable with fine or imprisonment not more than 1 year

4. Any person who

a. intentionally disrupts or prevents the board, election official, employee of the board while exercising its responsibilities and duties;

b. intentionally disrupts any board meeting or under any circumstance commits other improper act in such places;

c. intentionally commits any act in the working place of the board so as to unduly influence the decision or order of any matter that is pending before it.

d. Committee offences listed under art 30 and art 31; shall be punishable with fine or imprisonment not exceeding 1 year.

**SECTION TEN**  
**MISCELLANEOUS PROVISIONS**

- 36 Duty to cooperate**  
Every person shall have the duty to cooperate in the implementation of this proclamation.
- 37 Power to enact regulations and directives**  
The Board may issue regulations or directives to ensure the implementation of this proclamation.
- 38 Inapplicable Laws**  
Any law, or practice, shall not apply to matters covered under this proclamation.
- 39 Effective Date**  
This proclamation shall enter into force on the date of its approval by the House of People's Representatives.

*Done at Addis Ababa, this day of -----, 2009*

**GIRMA WOLDEGIORIGIS**  
**PRESIDENT OF THE FEDERAL**  
**DEMOCRATIC REPUBLIC OF**  
**ETHIOPIA**